

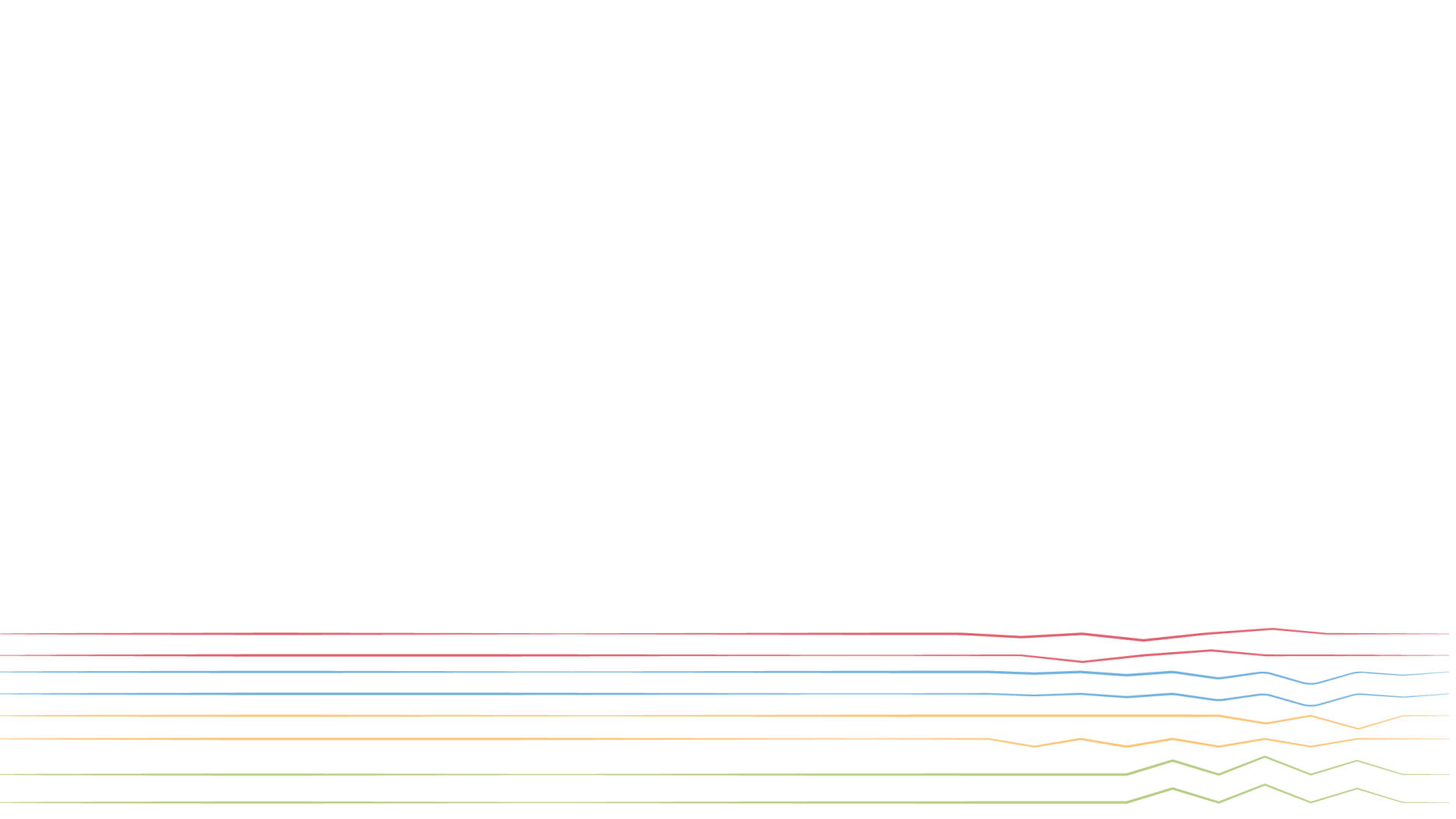
משרד החינוך

חינוך בתנועה

עיקרי תכנית העבודה של משרד החינוך לשנים תשע"ח-תשע"ט

דבר שר החינוך

החוברת הפרוסה בפניכם מציגה את המעשה החינוכי הייחודי של מערכת החינוך ומציעה מענה לאתגרי החינוך של מדינת ישראל. אנו שואפים לרוץ למרחקים ארוכים עם פרופיל של תלמידים משכילים, אשר מהווים חיל חלוץ אינטלקטואלי למען החברה בישראל.

כוחה ועוצמתה של מדינת ישראל טמונים במכלול המיומנויות, הכישורים והכישרונות שניתן להפיק בעזרת בתי החינוך שלנו. המדינה שלנו מתבססת על ידע ועל חדשנות מדעית וטכנולוגית, לצד מחויבות ערכית למדינה. לשם כך הציבה מערכת החינוך מטרות בתכנית העבודה: מצוינות בלמידה, הזדמנות שווה, חברה ערכית ואיכות אנושית. תהליכי הלמידה וההישגים וקיום בסיס ערכי אישי וחברתי - אלו אתגרים של ממש.

ב"תמונה החינוכית" ניתן לחזות בהתקדמות בהישגים. לאחר שהוכחנו שבעבודה קשה ניתן לשנות מגמות עבר בתחום המתמטיקה, הכנו תכניות דומות לשיפור הידע במדעים ובשפה האנגלית בקרב התלמידים. קידום המצוינות בכל רחבי הארץ היא הרפורמה החברתית הגדולה של השנים האחרונות. זאת לצד ביסוס תשתית לחינוך בלתי פורמלי במגזר הערבי כפי שלא היו בעבר, תכניות ממוקדות באוכלוסיות מוחלשות, חוג לכל ילד.

אני מאמין כי הדרך לצמצום פערים אמיתי בחינוך, עוברת דרך המצוינות. לשם כך צריך להאמין בכל ילדה וילד ולספק לחלשים יותר כלים להצלחה.

המענה שלנו לחיזוק הסקרנות של תלמידנו הוא קידום היזמות בחינוך. זוהי המדרגה הבאה בתפיסת הלמידה המשמעותית שהחל קודמי. חינוך ליזמות ועידוד יזמות של מורים, זאת לצד עליה בתקצוב תנועות הנוער, שנות השירות והמכינות הקדם-צבאיות. כך תלמידנו יחשפו לאתגרי אמת ונפשם תיקשר ביסודות החברה הישראלית.

המנדט שלנו הוא לבחון כל יום ויום מחדש מה עשינו אתמול, מה מעשינו היום ומה נעשה מחר כדי לתת הזדמנות שווה וצודקת לכל התלמידים כולם.

אנו עומדים על מפתן 70 שנה למדינה. אני מקווה, כי כל ילדה וילד יזכו לחינוך איכותי יותר, ערכי יותר ושוויוני יותר.

נפתלי בנט

"לא עבודה לשם מחווה ולא עבודה לשם מצווה, כי אם עבודה לשם חיים, עבודה אשר אור חדש נגה עליה"

י.ל. גורדון

אתגרי מערכת החינוך הינם מפתח לרבים מאתגריה של החברה בישראל. שותפים רבים מעורבים בזירה החינוכית ומטרתנו משותפת. בפתחה של שנת הלימודים התשע"ח אנו גאים להעמיד לעיני הציבור את תכנית העבודה של משרד החינוך להתמודדות עם אתגרים אלו, ובמרכזה – הקניית מיומנות למידה ושיפור ההישגים, קידום חברה ערכית, הבטחת הזדמנות שווה לכל תלמיד, ופיתוח ההון האנושי במערכת החינוך.

לנגד עינינו דמויות בוגרות ובוגר מערכת החינוך: בעלי ידע ומיומנויות חשיבה, מיומנויות רגשיות וחברתיות, לצד עמוד שדרה ערכי ומוסרי. בהתאם, תכנית העבודה שלנו מכוונת גבוה תוך הגדרת יעדים ברורים להצלחה בשנים הקרובות.

בין כוחות ההוראה שלנו נמנות גננות, מורים, מדריכים, יועצות ומנהלי בתי ספר – מצוינים ומסורים כולם. אלו מנהיגים חינוכיים וסוכני שינוי בעיצובה של מערכת חינוך המכוונת למצוינות בלמידה, חברה ערכית ומתן הזדמנות שווה לכל תלמיד ותלמיד.

אנו מאמינים שבחינוך דרושה התחדשות מעת לעת, לצד התמדה וחזרה על הבסיסים. בתכנית הפרוסה בחוברת זו תוכלו להבחין בשני היסודות הללו: השקעה בגילאים הצעירים ובתנועות הנוער. פעילות לצמצום נשירה וקידום ילדים ונוער בסיכון. גידול בשיעור המצטיינים במקצועות רבים, בראשם מתמטיקה, אנגלית ומדעים.

לא נעמוד ביעדינו אם לא נפעל לעברם יחדיו – תלמידים, הורים, בתי ספר, רשויות מקומיות וחברה אזרחית. לכל אחת ואחד מאתנו תפקיד ותרומה ייחודית להצלחה. יחד נוביל לשינוי חינוכי שיביא לפריחת החינוך מתוך יצירה ושותפות.

בברכת שנת לימודים פוריה ועשייה חינוכית מיטבית,

א.י. לוי

שמואל אבואב

האתגרים הגדולים שלנו

- ◀ תהליכי למידה ורמת ההישגים
- ◀ בסיס ערכי, אישי וחברתי לכל ילד
- ◀ פערים גדולים וגדלים בין אוכלוסיות
- ◀ איכות המורים ואיכות ההוראה
- ◀ תשתיות וסביבות למידה מותאמות למאה ה-21

ארבע מטרות בתכנית העבודה

חברה ערכית

חינוך לערכים יהודיים, ציוניים ודמוקרטיים ולערכי מורשת ייחודיים ברוח מגילת העצמאות

מצוינות במידה

קידום למידה משמעותית ואיכותית שתוביל להישגים לימודיים, למימוש עצמי ולמצוינות

איכות ההון האנושי

פיתוח ההון האנושי וקידום תרבות ארגונית אפקטיבית

הזדמנות שווה

קידום שוויון הזדמנויות ומיצוי הפוטנציאל לכלל האוכלוסיות בישראל

קידום למידה משמעותית ואיכותית שתוביל להישגים לימודיים, למימוש עצמי ולמצוינות

האתגר הגדול שלנו: הקניית מיומנויות הוראה- למידה ושיפור ההישגים

פעולות מרכזיות:

- פיתוח תחומי הדעת (בשילוב ידע, מיומנויות וערכים).
- העשרת ההוראה והחינוך - למידה מקוונת, כישורי חיים ושיעורי חברה.
- קידום לימודי הטכנולוגיה - בגרות, הסמכה, שילוב בתעשייה.
- קידום הישגים לימודיים - בגרות, מיצ"ב ומבחנים בינלאומיים.
- מצוינות לימודית - מתמטיקה, אנגלית ומדעים.
- בחינוך היסודי: סדר יום מובנה ומותאם גיל, שותפות הורים בלמידה.

קידום למידה משמעותית ואיכותית שתוביל להישגים לימודיים, למימוש עצמי ולמצוינות

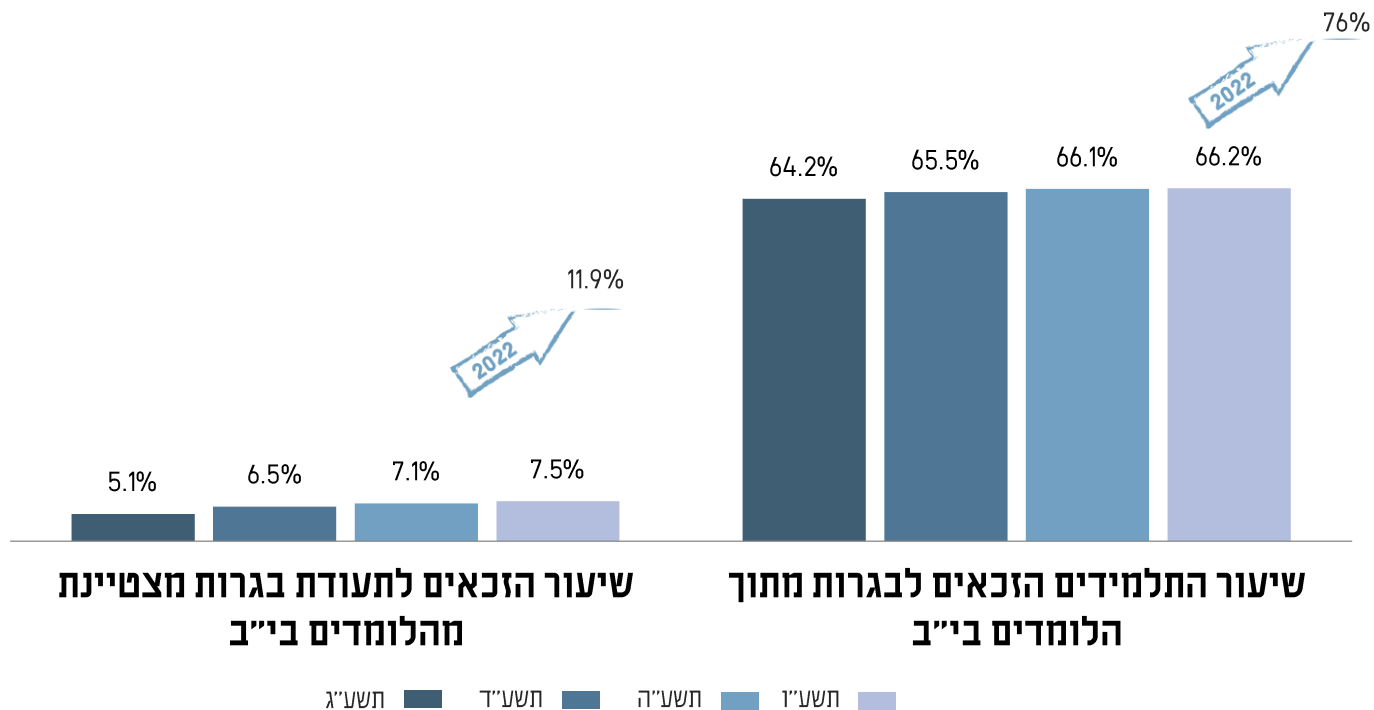
מדדי תוצאה – לאורם נבחן את השינוי:

- זכאות לבגרות / מצוינות במדעים, מתמטיקה ואנגלית
- שפת אם עברית וערבית
- למידה משמעותית
- תעודות מקצועיות / הסמכה

קידום למידה משמעותית ואיכותית שתוביל להישגים לימודיים, למימוש עצמי ולמצוינות

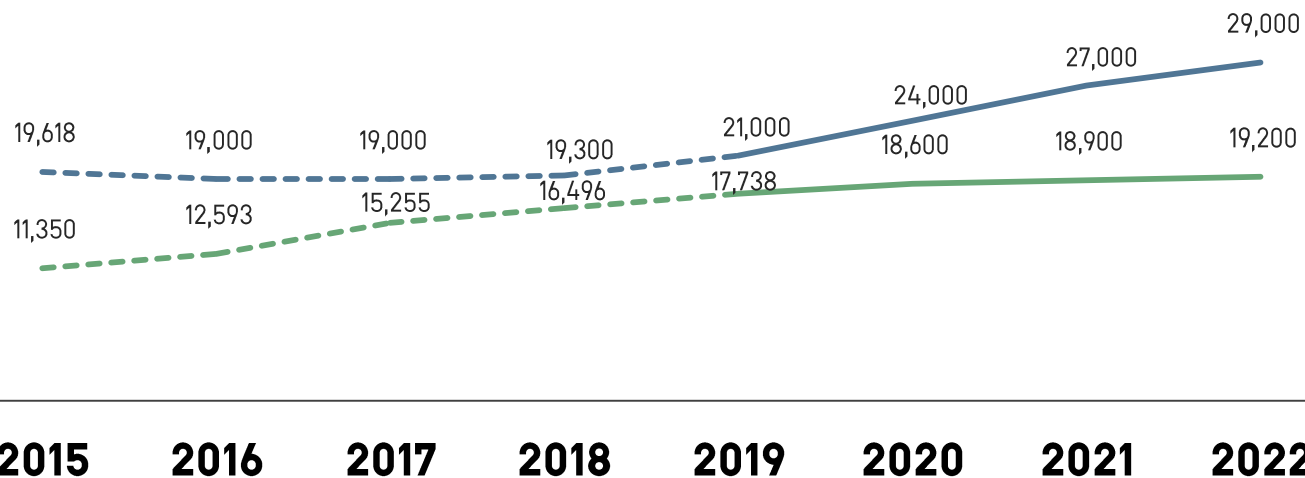
זכאות לבגרות / מצוינות במדעים, מתמטיקה ואנגלית

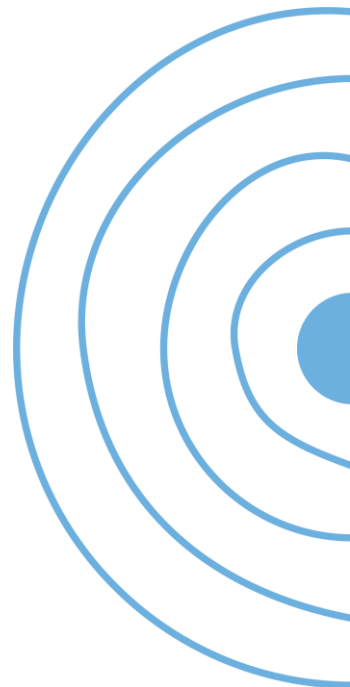
קידום למידה משמעותית ואיכותית שתוביל להישגים לימודיים, למימוש עצמי ולמצוינות

זכאות לבגרות / מצוינות במדעים, מתמטיקה ואנגלית

מתמטיקה - מספר הניגשים ב-4/5 יח"ל

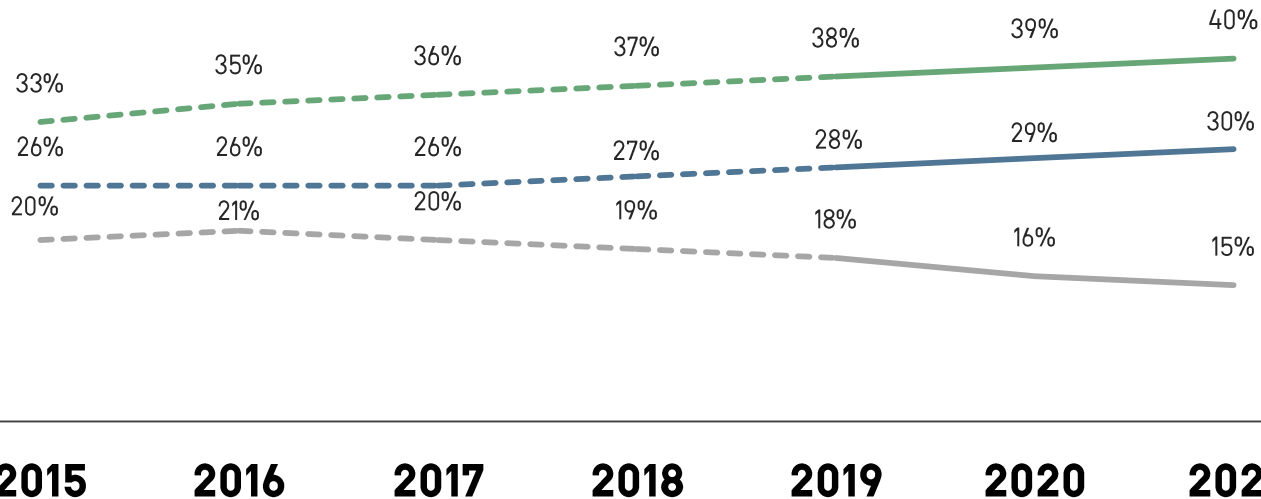
— 4 יחידות לימוד — 5 יחידות לימוד

קידום למידה משמעותית ואיכותית שתוביל להישגים לימודיים, למימוש עצמי ולמצוינות

זכאות לבגרות / מצוינות במדעים, מתמטיקה ואנגלית

אנגלית - שיעור הניגשים ברמות השונות לפי שנים ויעדים

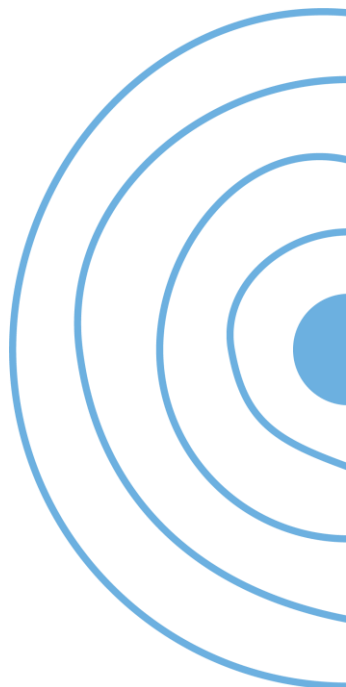
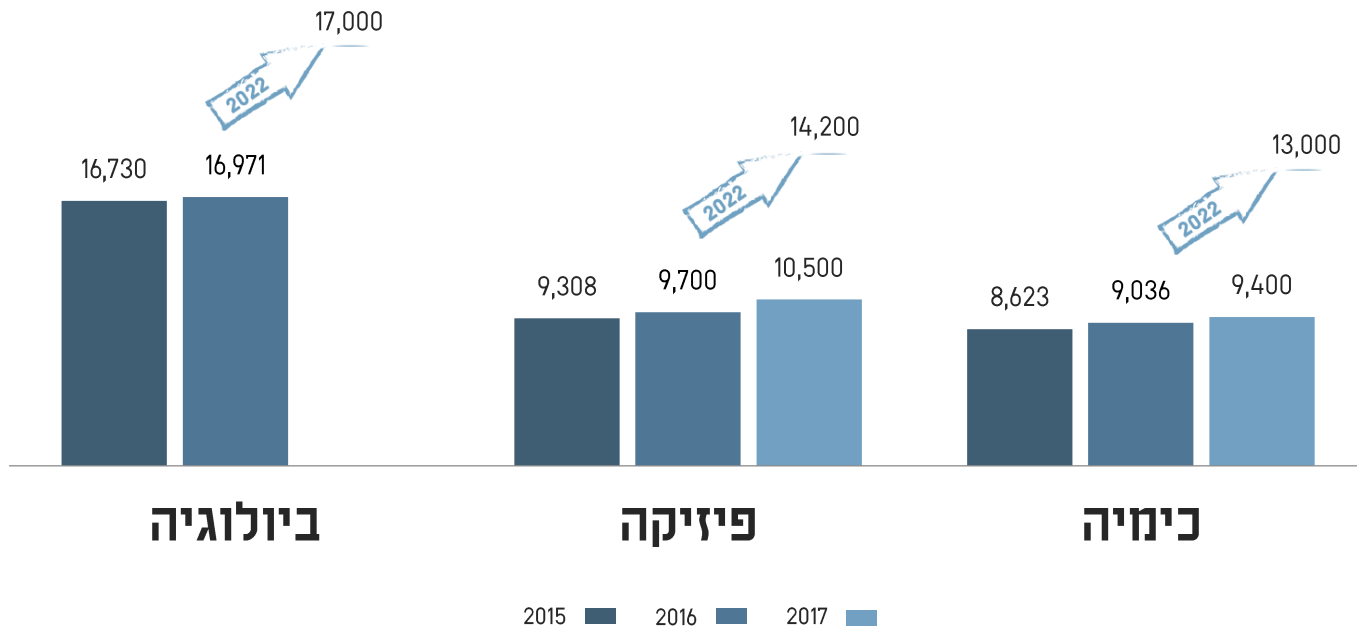

לא נבחנו כלל — 4 יחידות לימוד — 5 יחידות לימוד

קידום למידה משמעותית ואיכותית שתוביל להישגים לימודיים, למימוש עצמי ולמצוינות

זכאות לבגרות / מצוינות במדעים, מתמטיקה ואנגלית

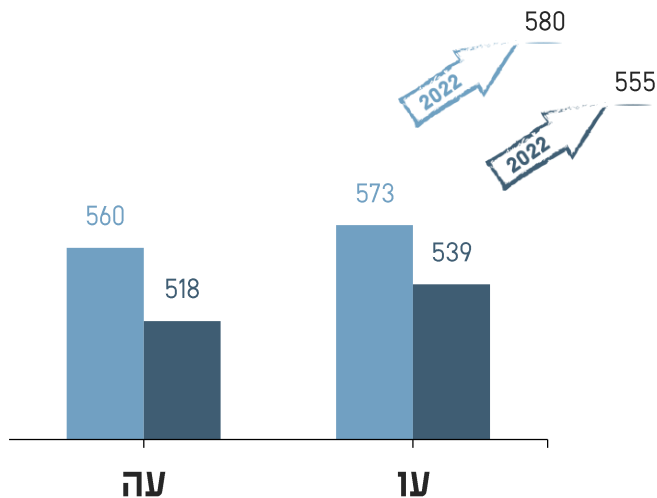
מדעים - מספר הנבחנים ב-5 יח"ל במקצועות נבחרים, מכלל הנבחנים לבגרות

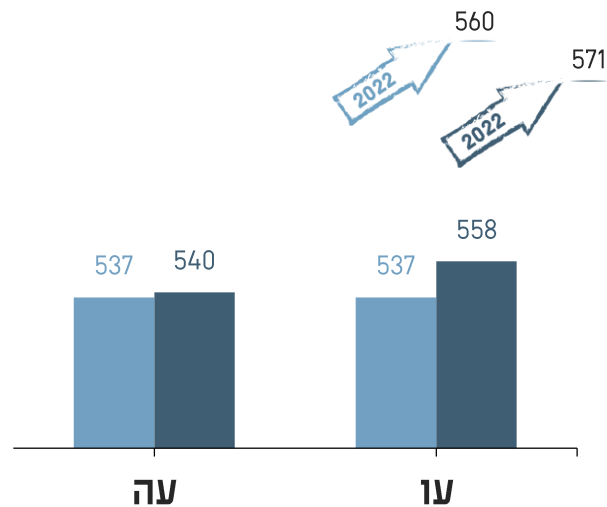
קידום למידה משמעותית ואיכותית שתוביל להישגים לימודיים, למימוש עצמי ולמצוינות

שפת אם עברית וערבית

ערבית - תוצאות מיצ"ב

עברית - תוצאות מיצ"ב

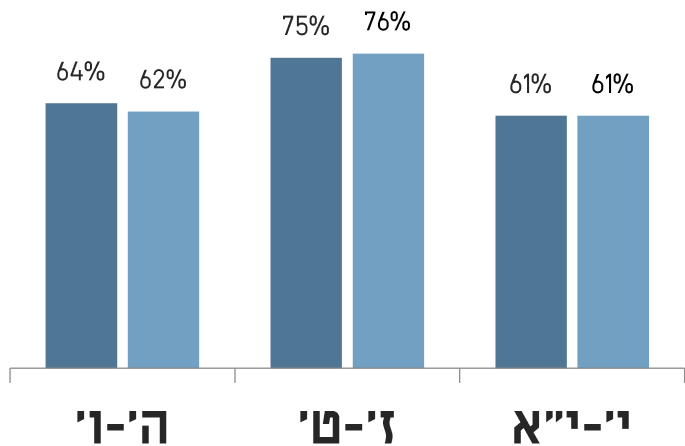
■ כיתות ח' ■ כיתות ה'

מקור: מיצ"ב

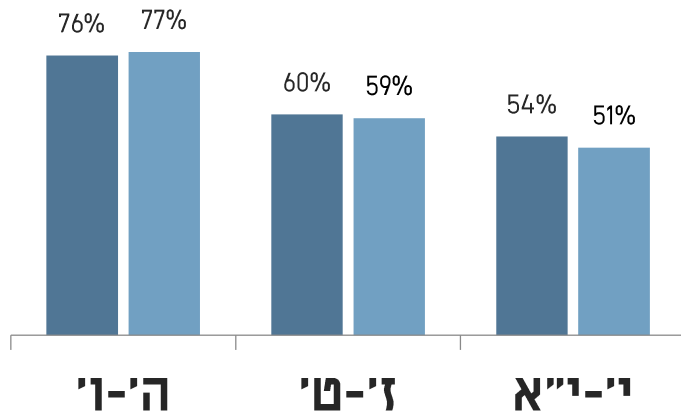
קידום למידה משמעותית ואיכותית שתוביל להישגים לימודיים, למימוש עצמי ולמצוינות

למידה משמעותית

שיעור התלמידים המדווחים על שימוש בפרקטיקות הוראה, למידה והערכה איכותיות*

דיווחי התלמידים על מסוגלות, סקרנות ועניין בלמידה*

תשע"ה ■ תשע"ו ■

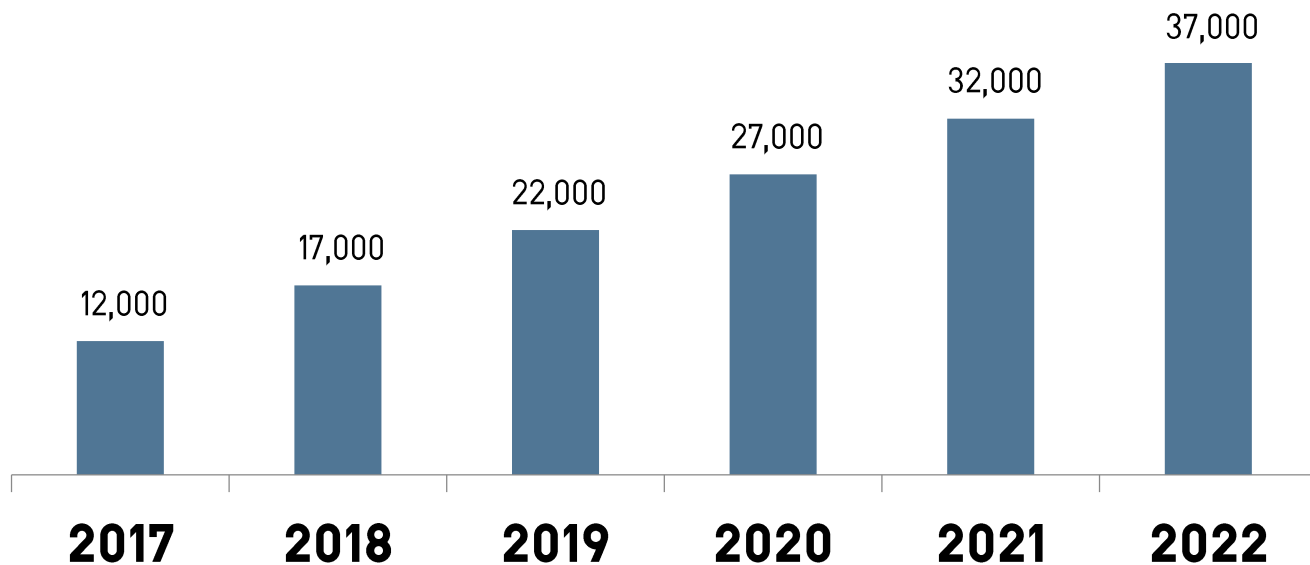
*מקור: מבחני המיצ"ב

קידום למידה משמעותית ואיכותית שתוביל להישגים לימודיים, למימוש עצמי ולמצוינות

תעודות מקצועיות / הסמכה

תוספת של כ- 5,000 תלמידים הזכאים לתעודה מקצועית/הסמכה בשנה

חינוך לערכים יהודיים, ציוניים ודמוקרטיים ולערכי מורשת ייחודיים ברוח מגילת העצמאות

האתגר הגדול שלנו: בסיס ערכי, אישי וחברתי לכל ילד.

פעולות מרכזיות:

- ◀ חוג לכל ילד.
- ▶ קידום מעורבות חברתית בתנועות נוער וארגוני נוער.
- ▶ ביסוס תשתית בלתי פורמלית במגזר הערבי ובאוכלוסיות מוחלשות.
- ▶ מימוש הפוטנציאל בשיעורי החברה ובשעות מחנך - דיון בדילמות והעשרת כישורי החיים.
- ▶ העמקת הטיולים והמסעות.
- ▶ הרחבת שנת השירות והמכינות הקדם צבאיות.
- ▶ תכנית כוללת למוגנות ברשת.
- ▶ בתי ספר מקדמי בריאות.
- ▶ שנת ה-70 למדינה.

חינוך לערכים יהודיים, ציוניים ודמוקרטיים ולערכי מורשת ייחודיים ברוח מגילת העצמאות

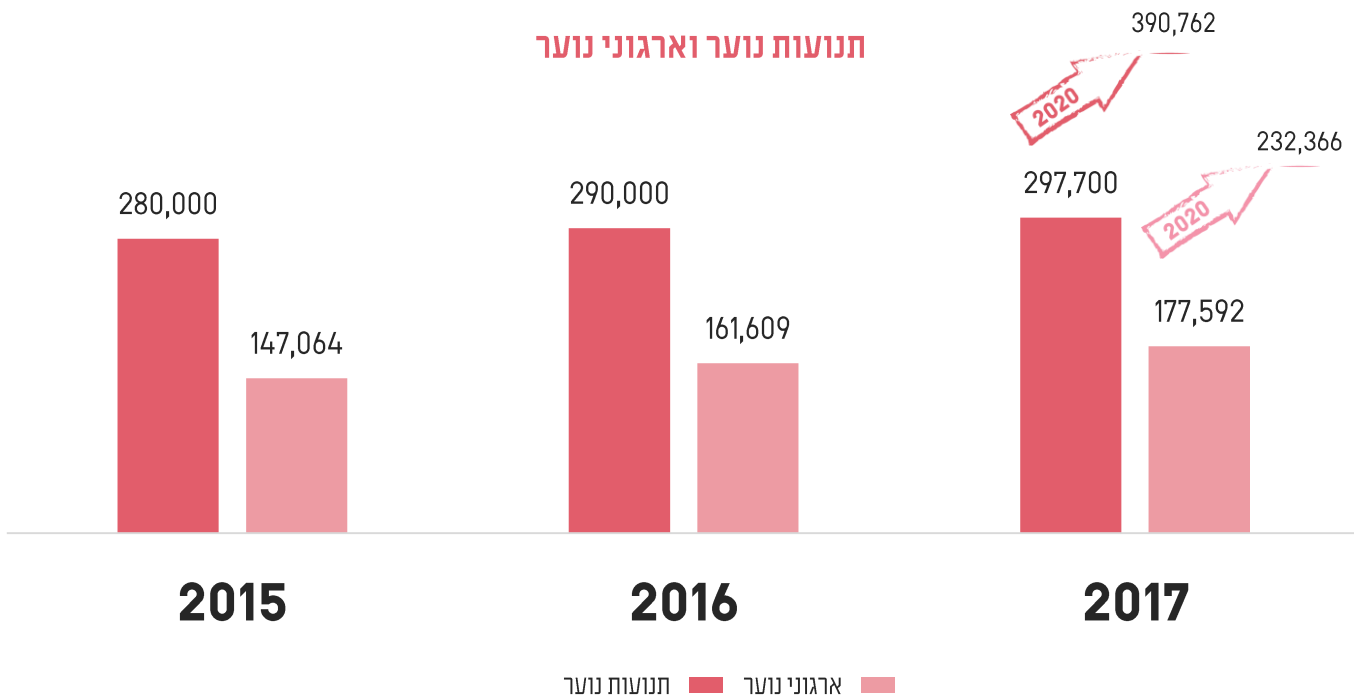
מדדי תוצאה – לאורם נבחן את השינוי:

- מעורבות התלמידים בפעילות חברתית ואזרחית
- אקלים בית ספרי
- קידום סובלנות כלפי האחר והשונה
- שילוב תלמידי חינוך מיוחד בבית הספר

חינוך לערכים יהודיים, ציוניים ודמוקרטיים ולערכי מורשת ייחודיים ברוח מגילת העצמאות

מעורבות חברתית ואזרחית

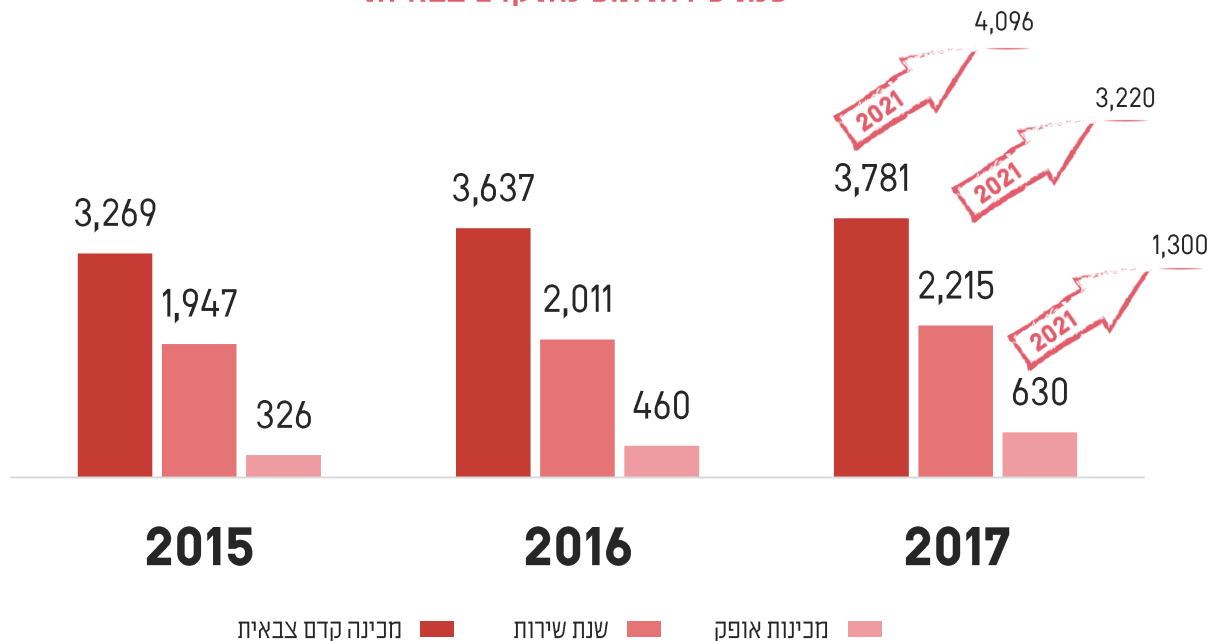
תנועות נוער וארגוני נוער

חינוך לערכים יהודיים, ציוניים ודמוקרטיים ולערכי מורשת ייחודיים ברוח מגילת העצמאות

מעורבות חברתית ואזרחית

שנת שירות ומכינות קדם צבאיות

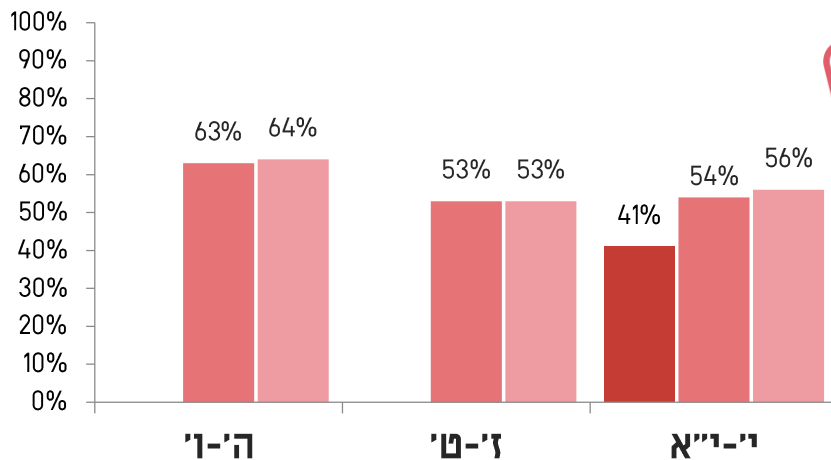
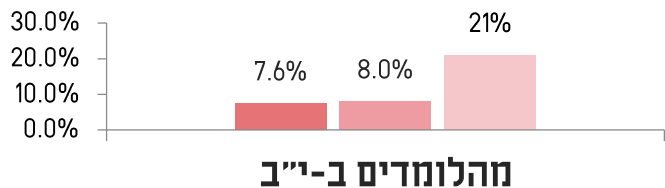

חינוך לערכים יהודיים, ציוניים ודמוקרטיים ולערכי מורשת ייחודיים ברוח מגילת העצמאות

מעורבות חברתית ואזרחית

שיעור התלמידים שסיימו את התכנית התפתחות אישית ומעורבות חברתית בהצלחה או בהצטיינות יתרה

מאמצי בית הספר לעידוד מעורבות חברתית ואזרחית*

תשע"ז תשע"ח תשע"ט תשע"ז תשע"ח תשע"ט

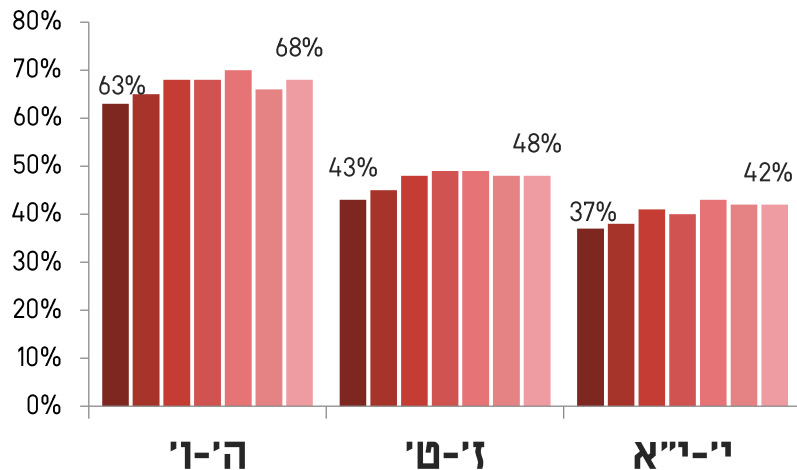
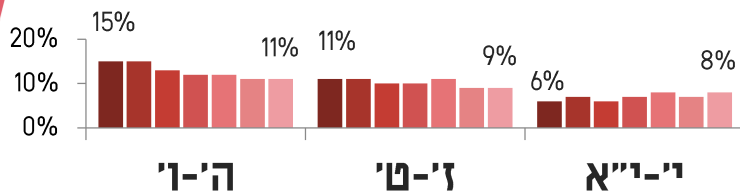
*מקור: מבחני המיצ"ב

חינוך לערכים יהודיים, ציוניים ודמוקרטיים ולערכי מורשת ייחודיים ברוח מגילת העצמאות

אקלים בית ספרי

מעורבות או חשיפה לסוגי אלימות שונים במרחב הבית ספרי - דיווחי תלמידים*

יחסי קרבה ואכפתיות בין מורים לתלמידים - דיווחי תלמידים*

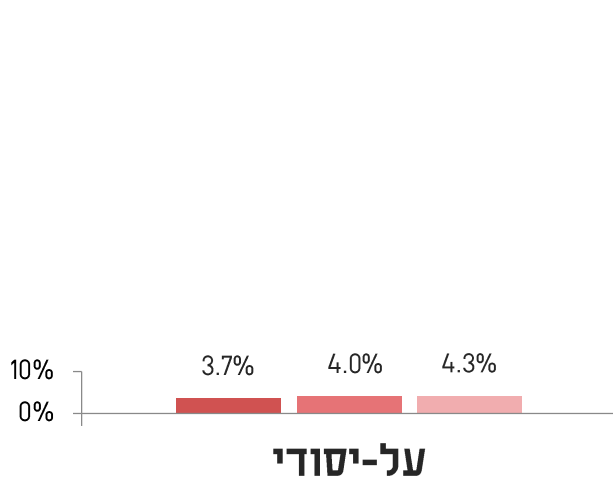
חשינו חשע"א חשע"ב חשע"ג חשע"ד חשע"ה חשע"ו חשע"ז

*מקור: מיצ"ב

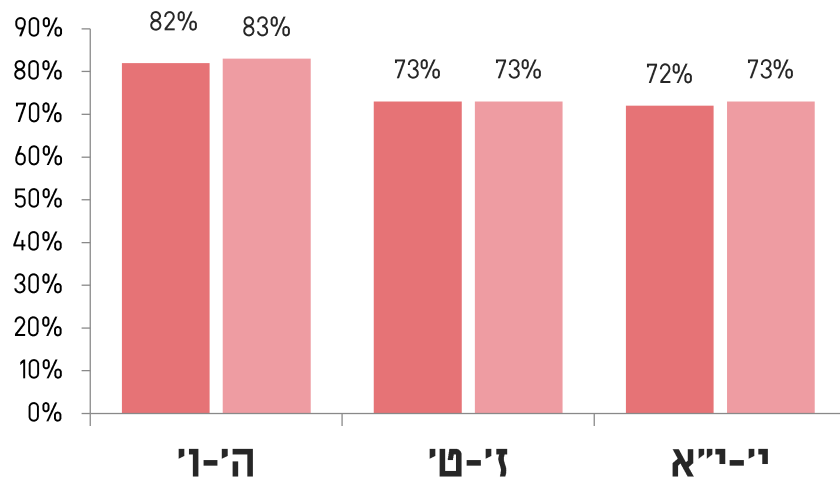
חינוך לערכים יהודיים, ציוניים ודמוקרטיים ולערכי מורשת ייחודיים ברוח מגילת העצמאות

◀ סובלנות ושילוב

שיעור תלמידי חינוך מיוחד משולבים בחינוך הרגיל

מאמצי בית ספר לקידום סובלנות כלפי האחר והשונה*

חשע"ז חשע"ח חשע"ט

*מקור: מבחני המיצ"ב

האתגר הגדול שלנו: פערים גדולים וגדלים בין אוכלוסיות.

פעולות מרכזיות:

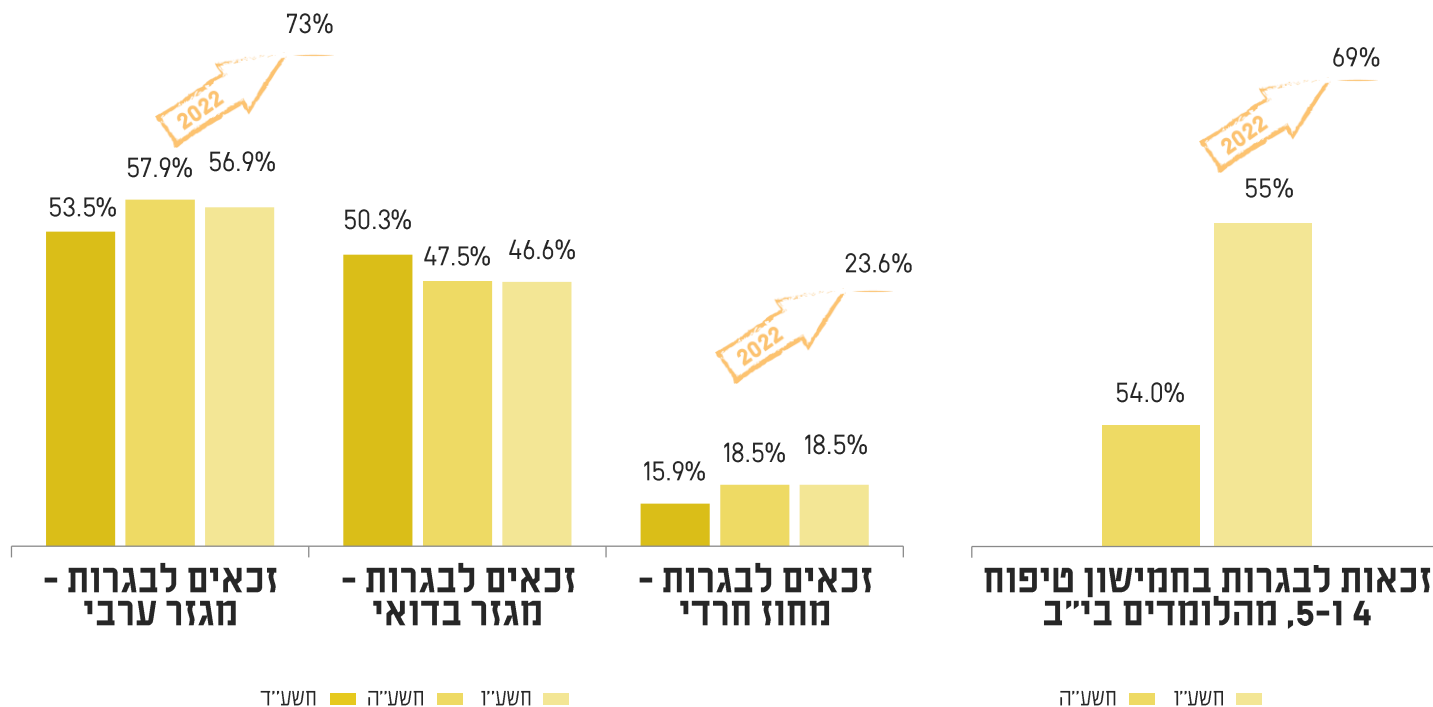
- ◀ חלוקה דיפרנציאלית של המשאבים הכספיים והפדגוגיים (כיתות א'-ט').
- ▶ "מרום" - תכנית הוליסטית לבי"ס במיקוד במדדי טיפוח גבוהים.
- ▶ מצוינות בפריפריה.
- ▶ יישום תכניות חומש המותאמות למגזרים ולקהילות.
- ▶ פעילות לצמצום נשירה וקידום ילדים ונוער בסיכון.
- ▶ השקעה מוגברת בגילאים הצעירים - סייעת שנייה בגני הילדים (שלב שני), צמצום מספר הילדים בכיתה.
- ▶ הארכת יום הלימודים ושנת הלימודים - קייטנות, צהרונים.
- ▶ טיפול בתלמידים עם לקויות למידה - תכנית חדשה בכל חטיבות הביניים (תוך חמש שנים), השתתפות בעלויות האבחון.

מדדי תוצאה – לאורם נבחן את השינוי:

- פערים בהישגים ובזכאות לבגרות – חמישוני טיפוח, מגזרים: ערבי, בדואי, חרדי
- שיעור הנשירה השנתית – חמישוני טיפוח ומגזרים
- מספר מרבי של תלמידים בכיתה – לפי מדד הטיפוח
- אקדמיזציה במגזר הערבי

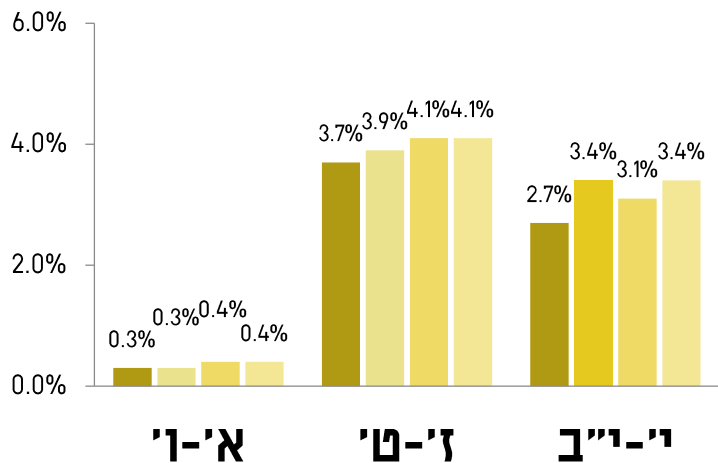

פערים בהישגים ובזכאות לבגרות – חמישוני טיפוח, מגזרים: ערבי, בדואי, חרדי

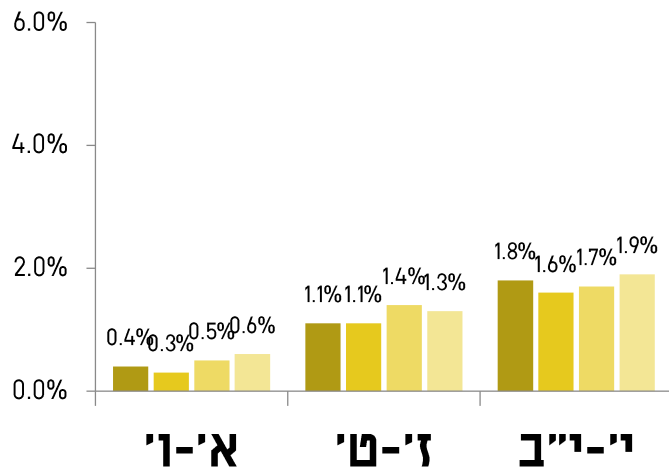
שיעור הנשירה השנתית – חמישוני טיפוח

שיעור התלמידים בחברה הבדואית הנושרים
(מתוך הלומדים)

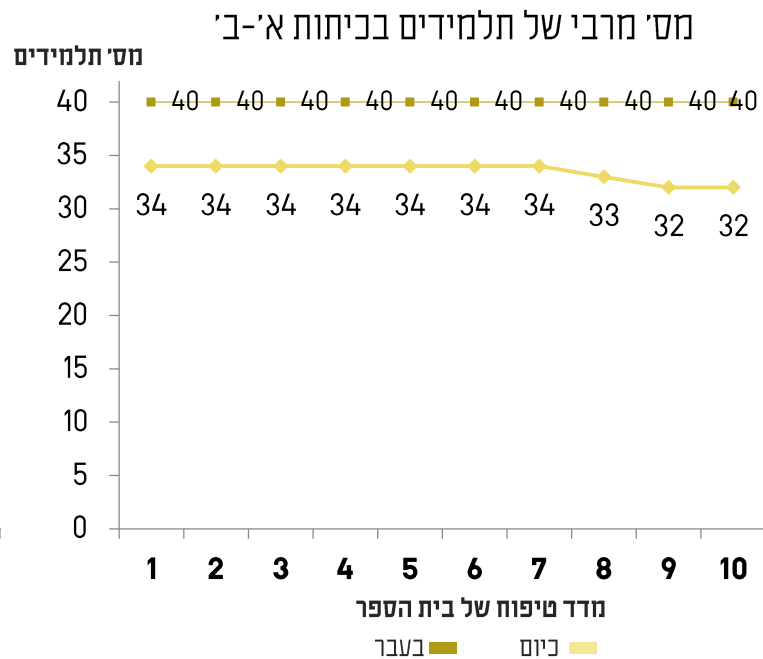
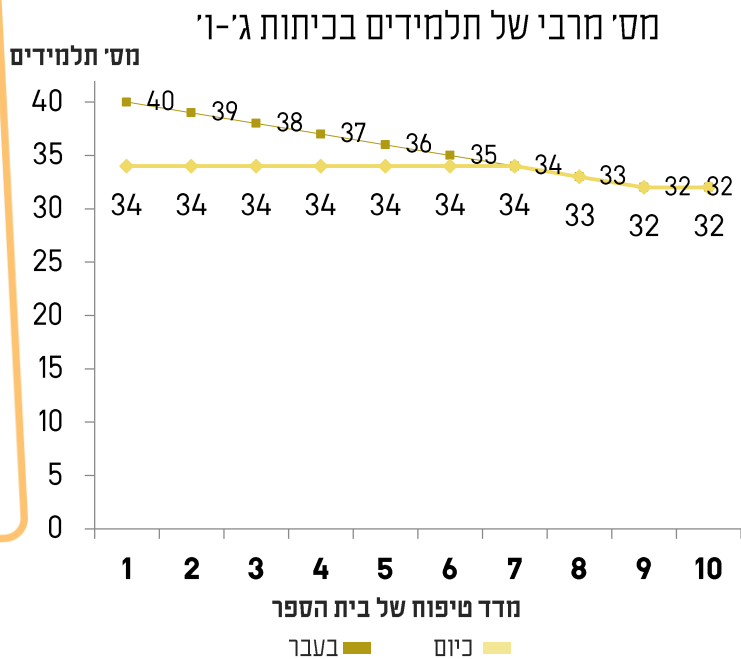
חשע"ד חשע"ה חשע"ו חשע"ז חשע"ח

שיעור התלמידים בחברה הערבית הנושרים
(מתוך הלומדים)

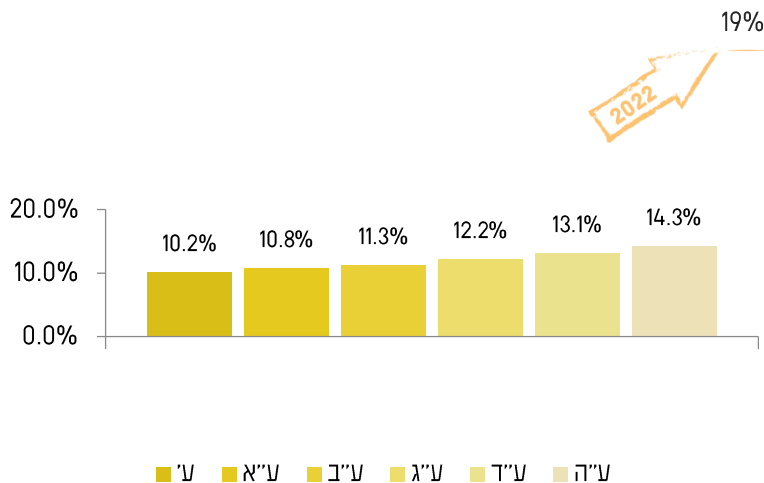
קידום שוויון הזדמנויות ומיצוי הפוטנציאל לכלל האוכלוסיות בישראל

מספר מרבי של תלמידים בכיתה

אקדמיזציה בחברה הערבית

שיעור הסטודנטים הערבים
מכלל הלומדים לתואר ראשון

האתגר הגדול שלנו: איכות המורים ואיכות ההוראה.

פעולות מרכזיות:

- ❖ חיזוק מוסדות ההכשרה למורים - העלאת רף הכניסה, איחוד מכללות לות"ת, מסלולי הכשרה, צמצום חוסרי מורים.
- ❖ השמת מורים - יעדי קבלה, ליווי מורים חדשים והערכה, אקדמיה-כיתה.
- ❖ התאמה של תפיסות הפיתוח המקצועי, ההדרכה וההערכה של עובדי ההוראה והמנהלים ויישומן.
- ❖ הסדרת מערך תומכי הוראה - כוחות העזר וההתנדבות במערכת החינוך.
- ❖ ביסוס אוטונומיה פדגוגית-ניהולית ותקציבית של בתי הספר והובלת רפורמה במתווה ההעסקה של מנהלים ומפקחים.

מדדי תוצאה – לאורם נבחן את השינוי:

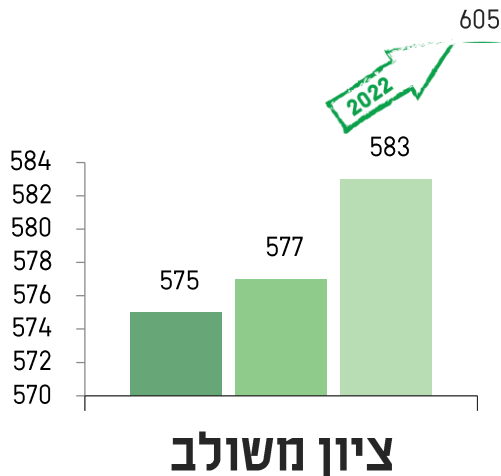
קבלה וקליטה של מורים חדשים

ניהול הפיתוח המקצועי בבית הספר

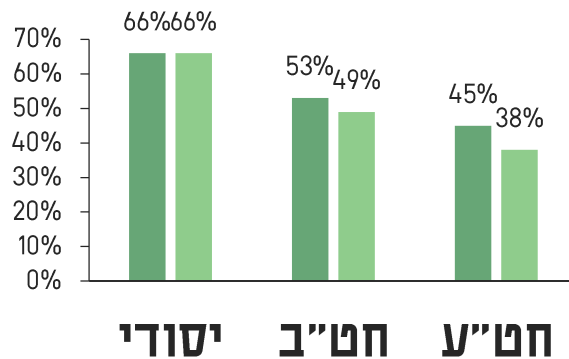

קבלה וקליטה של מורים חדשים

ממוצע ציון משולב לקבלה ללימודי הוראה בקרב עובדי הוראה חדשים

ניהול הפיתוח המקצועי בבית הספר*

חשע"ז חשע"ו חשע"ה

*מקור: מיצ"ב

חינוך בתנועה

עיקרי תכנית העבודה של משרד החינוך לשנים תשע"ח-תשע"ט

חברה ערכית

חינוך לערכים יהודיים, ציוניים ודמוקרטיים ולערכי מורשת ייחודיים ברוח מגילת העצמאות

מצוינות בלמידה

קידום למידה משמעותית ואיכותית שתוביל להישגים לימודיים, למימוש עצמי ולמצוינות

איכות ההון האנושי

פיתוח ההון האנושי וקידום תרבות ארגונית אפקטיבית

הזדמנות שווה

קידום שוויון הזדמנויות ומיצוי הפוטנציאל לכלל האוכלוסיות בישראל

